

НАРОДЕН ТЕАТЪР "ИВАН ВАЗОВ"

=====

Стенограма

С Ъ В М Е С Т Е Н
Х У Д О Ж Е С Т В Е Н
И
Д И Р Е К Ц И О Н Е Н
С Ъ В Е Т

Обсъждане на проекта за декори и костюми
на "Тяхната последна любов"

С л о ж и я

14 април 1983

=====

С Ъ Д Ъ Р Ж А Н И Е

	стр.
I. ПРИСЪСТВУВАЩИ	3
II. ОТКРИВАНЕ И ДНЕВЕН РЕД	
Дико Фучеджиев	4
III. ПЪРВА ТОЧКА ОТ ДНЕВНИЯ РЕД	
Атанас Велянов	5
IV. ИЗКАЗВАНИЯ	
Татяна Масалитинова	5
Николай Люцканов	5
Кирил Неделчев	6
Надежда Сейкова	7
Антония Каракостова	8
Славка Славова	8
Ванча Дойчева	9
V. ЗАКЛЮЧЕНИЕ ПО ПЪРВА ТОЧКА	
Дико Фучеджиев	9
VI. ВТОРА ТОЧКА ОТ ДНЕВНИЯ РЕД	
Дико Фучеджиев	10
Татяна Масалитинова	12
VII. ТРЕТА ТОЧКА ОТ ДНЕВНИЯ РЕД	
Дико Фучеджиев	13
Стефан Данаилов	14
Александър Григоров	14
Николай Милев	14
Стефан Данаилов	15
VIII. ЗАКРИВАНЕ	
Дико Фучеджиев	15

П Р И С Ъ С Т В У В А Щ И

ПРЕДСЕДАТЕЛ: ДИКО ФУЧЕДЖИЕВ

Членове:

Антония Каракостова	Стефан Данаилов
Николай Люцканов	Татяна Масалитинова
Славка Славова	Рачко Ябанджиев
Пелин Пелинов	Ванча Дойчева
Николина Лекова	Сава Хашъмов
Кирил Неделчев	Крум Табаков

Александър Григоров

Александра Маринова

Николай Милев

инж. Илия Драгнев

майор Васил Дражев

О Т С Ъ С Т В У В А Щ И

Велко Кънев

Кирил Кавадарков

Емил Стефанов

Иванка Димитрова

Филип Филипов

Енчо Халачев

Асен Шопов

Банчо Банов

Георги Черкелов

НАРОДЕН ТЕАТЪР "ИВАН ВАЗОВ"

=====

Стенограма

С Ъ В М Е С Т Е Н
Х У Д О Ж Е С Т В Е Н
И
Д И Р Е К Ц И О Н Е Н
С Ъ В Е Т

Състоял се на 14 април 1983 г

в театъра

Н А Ч А Л О :

13 ч и 15 мин.

О Т К Р И В А Н Е

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ: ДИКО ФУЧЕДЖИЕВ

Другари,

Откривам обединеното заседание на Художествения и Дирекционния съвет при следния

Д Н Е В Е Н Р Е Д :

1. Обсъждане на проекта за декори и костюми на пиесата "Тяхната последна любов" – докладват Надежда Сейкова и Атанас Велянов.

2. Програма до края на сезона.

3. Разни.

Има ли предложения за изменение на дневния ред? Няма.

Приема се.

Има думата др. Атанас Велянов.

ПО ПЪРВА ТОЧКА

АТАНАС ВЕЛЯНОВ:

Пиесата е съвременна, действието е в наши дни в София, сезон есен. С костюмите не съм готов, тъй като късно научих за Съвета. За първата картина – тривиално решен дом, тъй като и в текста става дума, че е "банален". Има един обикновен хол, в който има тривиална гарнитура, една библиотека, която пресича пространството на две – на преден и втори план. Вторият план се оформя от две врати: вход отвън и вход съответно към другата стая, входно антре с това огледало, което по текст трябва да съществува. Библиотеката е ажурна и зад нея се виждат фигурите, когато минават зад нея. Мястото на китарата не е тук.

Проблеми по изпълнението на този декор няма да има, говорил съм с ателиетата, ще трябва да се вземе една истинска гарнитура от магазина.

ПРЕДС. ДИКО ФУЧЕДЖИЕВ:

Има думата др. Татяна Масалитинова.

ИЗКАЗВАНИЯ

ТАТЯНА МАСАЛИТИНОВА:

Много ми харесва, защото е това, което от пиесата се изисква и както хората си правят домашната обстановка. Струва ми се, че това тониране в един топъл цвят му придава друг вид. Не може ли да се сложат тапети, защото такива са сега къщите – с тапети. Хубаво е, че има дълбочина.

ПРЕДС. ДИКО ФУЧЕДЖИЕВ:

Има думата др. Николай Люцканов.

НИКОЛАЙ ЛЮЦКАНОВ:

За да бъде в полза на художниците ще си позволя да из-

кажа и други мисли. Предлаганият декор е добър и интересен в смисъл, че дава опорни точки и възможност за мизансцениране, но аз бих помислил още и бих потърсил по-голяма острота на решението. Ако в крайна сметка бъде прокарана мисълта, че в този дом живее един сам човек с вещите си, ако подчертаем конфликтните моменти, че тези хора остават в една конфронтация със света, с това, което ги заобикаля, ще се помъча д осветление да ги напраща самотни, да нахлуе отнякъде осветление, ще си представя едно бяло перде, което се полюшва от вятъра, а те са ту отзад, ту отпред силуетни... Липсва ми категоричност на решението. Това е решение, което може да бъде на много пиеси, то е прекалено обикновено. Липсва ми острота и художествен образ на решението – всичко ми е наред, а нямам нищо. Може да бъде тавански етаж с осветление отгоре, не зная, но ми липсва острота и категоричност на една проведена мисъл. Тук могат да влязат всички пиеси на Драгомир Асенов: от "Рожден ден" до "Рози за д-р Шомов", могат да влязат всички пиеси на много български автори. Прекалено ми е обикновено.

ПРЕДС. ДИКО ФУЧЕДЖИЕВ:

Има думата др. Кирил Неделчев.

КИРИЛ НЕДЕЛЧЕВ:

Смятам, че е намерено добре с тази ажурна библиотека. Струва ми се, че това по деликатен начин влизане от задния план към ламперията на камерна сцена на стените в тази топла гама като че ли на това кафяво-червено липсва един зелен килим, който ще даде повече живот на тази топла гама.

Всичко е намерено съвсем точно и тази острота би могла да се потърси, както каза др. Люцканов.

ПРЕДС. ДИКО ФУЧЕДЖИЕВ: Има думата др. Масалитинова.

ТАТЯНА МАСАЛИТИНОВА:

Смятам, че най-добре ще каже режисьорката, тъй като тя си има виждане и решения за пиесата, но в мен остана някакво мятало се впечатление от тези хора, това е квартира на жената...

НИКОЛАЙ ЛЮЦКАНОВ:

Тя се е опитала да събере приятелката си и да заживее отново и нищо не се е получило. Сега тя не случайно отива към решението изведнъж да тръгне за Либия, опитва нещо с този мъж. Ние я вземаме в един момент от живота ѝ, когато тя трябва да реши живота си.

ТАТЯНА МАСАЛИТИНОВА:

Тя тръгва подир внука си за Либия...

НИКОЛАЙ ЛЮЦКАНОВ:

Струва ми се, че пиесата е разговорна, диаложна и се нуждае от по-чувствителен момент на изобразителност.

ПРЕДС. ДИКО ФУЧЕДЖИЕВ:

Има думата др. Надежда Сейкова.

НАДЕЖДА СЕЙКОВА:

Струва ми се, че в обикновеността трябва да разкрием сложността и етапните моменти в живота на тези хора, които се мъчат да преодолеят, но пак тръгват по пътя, по който са вървели. Разсъждавайки по обикновен начин мислехме за някаква завеса, но тя ще доведе пак изобразително нещата да се обогатят. С осветление ще търсим нещата, но не като острота на едно алегорично решение – не сме искали такова нещо. Това е домът, в който е живяла с мъжа си и е разведена преди половин година. Търсим тази снимка, говорихме за играчки на детето – това, което я свързва с живота и детето и там ще го търся като мизансцен. Това огледало, което е останало от женствеността ѝ. Не съм мислила по

това, че след като се е развела веднага ще преобрази целия дом. Идва дъщеря ѝ и като че ли продължава целия този свят.

ПРЕДС. ДИКО ФУЧЕДЖИЕВ:

Има думата др. Антония Каракостова.

АНТОНИЯ КАРАКОСТОВА:

Мисля, че решението на др. Сейкова е доста близо до пиесата. Тази степен на обобщение, която може би не ни достига на всички, за да мълчим, тя е нещо на темата "тяхната последна любов". Др. Сейкова говори нещо за играчка на детето, но това трябва да бъде по-голяма играчка, някакъв детайл, който да говори за последния опит да изживееш това, което не си изживяла, да се подчертае една възраст, някаква степен на условност, която е необходима в тази добре намерена обичайност и ординерност на нещата, важаща за по-голямата част от нас.

Трябва да се помисли за един мокет или килим, защото килимът на камерна сцена е доста похабен. Това ще отдели и пространството на сцената от останалата зала. Приемам декора, но не такъв момент на условност той би трябвало да има.

ПРЕДС. ДИКО ФУЧЕДЖИЕВ:

Има думата др. Славка Славова.

СЛАВКА СЛАВОВА:

Така си представях декора, без да мога конкретно да кажа как ще се получи това. Когато човек преживее, както тази жена, развод или някакво голямо нещастие на другия ден осъбва и къщата, в която до вчера е живял, всичко добива някакви други контури - всичко става тъжно, вехто, сиво... И когато тази жена се среща с този мъж и започва тя да го приема и да го чака, то лека полека тя от това изсивяване и запускане на къщата си тя и цветете ще сложи, ще поукраси нещо. И като че ли това ми липсва в

декора. От самото начало ми е прекалено изчистено, наредено както в една къща, където всичко върви нормално. Не е малко нещо това, което тази жена преживява и то обикновено се отразява в детайли... Разхвърлени вещи, непочистен прах... А след като започва тази връзка всичко се прибира, почиства.

НАДЕЖДА СЕЙКОВА:

Това го има по автора – те влизат и тя прибира бързо всичко, оправя покривката на масата.

СЛАВКА СЛАВОВА:

Струва ми се, че в началото по-голяма сивота и неразбория да има. Захвърленото се прибира полека лека... А всичко тук е наред, всички контакти работят.

ПРЕДС. ДИКО ФУЧЕДЖИЕВ:

Има думата др. Ванча Дойчева.

ВАНЧА ДОЙЧЕВА:

Напълно подкрепям мнението на др. Люцканов – според мен трябва да има по-оригинално решение. Мисля, че сценографският образ трябва да бъде част от режисьорското решение – това е за мен съвременният театър и тук трябва да се помогне на пиесата, която си има редица слабости и трябва да има образ. Според мен това е декор за телевизионна постановка на тази пиеса.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ ПО ПЪРВА ТОЧКА

ПРЕДС. ДИКО ФУЧЕДЖИЕВ:

Направиха се доста бележки и някои от тях имат основание. Предлагам да дадем на режисьора и художника възможност да доуточнят нещата, тъй като в декора няма моменти и елементи, които да са специален обект на абсолютно съгласие. И според мен трябва нещо по-ярко, по-остро. Задължително е декорът също да участва сериозно в играта. Пиесата трябва да бъде подпомогната

от решението и затова предоставяме на режисьора и художника да направят необходимото.

ВТОРА ТОЧКА ОТ ДНЕВНИЯ РЕД

ПРЕДС. ДИКО ФУЧЕДЖИЕВ:

Искам да информирам Художествения и Дирекционния състав по програмата на театъра до края на сезона. С "Атински жени" приключваме работа по голямата сцена, на камерна сцена постановката ще излезе по-късно. От 14 до 23 май ще гостува МХАТ с пет представления: две на "Как ^{а ще} победим" и три на "Чайка". През това време ще гостуваме в Хасково и Първомай, но ~~по време~~ преди представленията на МХАТ, за да гледат актьорите представленията на МХАТ. Ние нямаме основание да отказваме на поканата на Хасково и Първомай, това е просветителска по своя характер работа. В провинцията жадуват за такива мероприятия.

До края на сезона няма възможност да започнем работа, защото се нуждаем от сериозна подготовка за новия сезон, който е прегледен за българската драма. Изработването на репертоара съм възложил на Литературното бюро, започва с предварително уточняване на заглавията, след това с всеки режисьор поотделно и проектът за репертоар ще бъде предложен на колектива за обсъждане, а след това на Художествен съвет ще бъде окончателно приет. Тази процедура трябва да завърши до началото на месец май, за да го предадем до края на месец май в готова форма в Комитета за култура.

Ние ще правим репертоар за два сезона и ще изискваме от всеки режисьор да работи две заглавия – ако се случи едното да не може да го прави, то веднага започва второто, иначе си губи реда и влиза този, който е готов със своето заглавие.

Задачата ни за прегледа е много важна. Първо започва драматизация Асен Шопов на "Нощем с белите коне" от Павел Вежинов. Засега нова оригинална българска пиеса за Народния театър няма и затова се ориентираме към едно от големите произведения на нашата проза, утвърдено, категорично, богато на идеи. Задачата е възложена на Асен Шопов с прякото участие на Павел Вежинов. Целта е тази постановка да излезе до края на годината.

Второто заглавие, което ще работим, също така драматизация, е "Скитник броди по света" на Андрей Гуляшки с драматизатор Банчо Банов и с прякото участие на Андрей Гуляшки.

Николай Хайтов сключи договор с "Театър и музика" за нова пиеса, която е за нас.

Проф. Филипов трябва да направи една постановка за театъра и конкретно с него ще уточним заглавието.

Трябва да правим и паралелни постановки, за да успеем до прегледа.

В репертоара ще има и заглавия на Иван Вазов, но тези неща ще се уточнят от Литературното бюро и Художествения съвет.

Времето до откриването на новия сезон - 21 септември ще ни бъде необходимо за една сериозна подготовка на драматизации^{те} и обсъждания. До края на септември ще ни бъде необходимо време за възстановки на репертоара, а от началото на октомври ще започнем работа по новите заглавия.

Предвижда се турне в началото на месец юли в Силистра, Толбухин, Балчик, Каварна, Търговище, Шумен. Нямаме причини да откажем среща с нашата публика там. Тук също ще се играе, за да използваме максимално този период за представления, тъй като няма да има репетиции за нова пиеса, освен на камерна сцена.

Подписах заповед, съгласно която програмата на театъра

приключва на 15 юли и от 17 юли започва ваканцията до 20 септември включително. От досегашната практика се убедихме, че до 15 юли можем да разчитаме на публика, докато в началото на септември е трудно. През новия сезон почивният ни ден трябва да стане събота поради следните съображения: знаете, че понеделник е определен за почивен ден на театрите в друго време, когато почивният ден е бил един. Трудещите се в своите развлечения са били твърде ограничени, не е имало това нашествие към провинцията. При сегашната ситуация от петък вечер и събота сутрин голяма част от населението заминава за провинцията и се връща неделя вечер. Това са социални проблеми, които трябва да отчитаме и понеделник е ден, в който трябва да се работи.

По отношение на облеклото на публиката не можем да бъдем максималисти, защото има и спадане в посещението особено на операта. Достатъчно е човек да бъде добре облечен, не е необходимо да е официално облечен. Но празничността в един театър трябва да идва и от сцената, и от публиката.

Предлагам да помислите за почивния ден и на следващия Художествен съвет да се изкажете. Ако приемем това предложение, ще го доведем до знание на Комитета за култура.

ТАТЯНА МАСАЛИТИНОВА:

Нека върнем тази хубава традиция откриването на сезона да бъде по-тържествено. Ето къде може човек да бъде облечен официално. Да създадем един празник и за хората, защото това прави силно впечатление на публиката, привлича я. Някога откриването на сезона беше голям празник за театъра, винаги с нова българска пиеса се откриваше. Това може и по телевизията да се покаже. Като че ли другите театри повече си правят реклама и публиката ходи там, където ѝ е повече интересно и нещо я привлича.

ДИКО ФУЧЕДЖИЕВ:

Предлагам на едно от следващите заседания да се обсъди и това, което др. Масалитинова предлага и което е много целесъобразно.

ТРЕТА ТОЧКА ОТ ДНЕВНИЯ РЕД

ПРЕДС. ДИКО ФУЧЕДЖИЕВ:

Искам да информирам Художествения и Дирекционния съвети, че въз основа на тези обсъждания, които станаха тук за званията са предложени на Съюза на артистите, като не е взето под внимание съображението за наградени с ордени, защото не става дума за ордени, а за по-високи отличия, следните артисти:

за народен артист:

Стефан Данаилов

Сава Хашъмов

Енчо Халачев

Петър Василев

за заслужил артист:

Любен Желязков

Славчо Митев

Георги Гайтаников

Адриана Андреева

Красимира Петрова

за заслужил художник:

Венера Наследникова

Кирил Неделчев

За всички тези хора са направени характеристики, които днес изпращаме до Съюза на артистите. За Крум Табаков и Кирил Неделчев съм изпратил до съответните творчески съюзи.

Вторият въпрос е за бунгалата в Ахтопол. Прави се подготовка за подмяна на бунгалата, но ще бъде скъпа. Каза ми се, че бунгалата могат да се използват още години.

СТЕФАН ДАНАИЛОВ:

Не знам ко Ви е дал тази информация за бунгалата, че могат да се използват. Ако ги сравним с другите бунгала като гето са тези на Народния театър. Подовете са прогнили. Работниците там са не на почивка, а на някакви жестоки изпитания и когато ходих там се събраха на митинг за бунгалата. Другите си подмениха бунгалата. Вече година подготвяме смяната на бунгалата и се учудвам на тази информация.

НИКОЛИНА ЛЕКОВА:

Според мен, няма по-подходящ момент от сега за отделяне на хора, тъй като нищо повече няма да се репетира.

АЛЕКСАНДЪР ГРИГОРОВ:

Стефан Данаилов не беше на това заседание, на което една група, която обсъжда и движи тези въпроси, докладва за състоянието на бунгалата, че може още пет - шест години да служат с известен ремонт. По този начин при една усложнена обстановка не би трябвало да се разходват петдесет хиляди лева.

НИКОЛАЙ МИЛЕВ:

Направил съм сметка по подмяната на бунгалата: около петдесет хиляди лева. От тях 40 000 лева са осигурени от Комитета за култура и 10 000 лева трябва ние да осигурим.. Засега нямаме покритие от нашия бюджет.

13 бунгала по 2650 лв =	34 500 лв
13 покрива по 400 лв =	5 200 лв
транспортни разходи =	6 000 лв
командировки	1,800 лв

за стъкла, бои = 1000 лв
или всичко около 50 000 лв.

Нашите бунгала са най-лошите, но не зная дали могат да се ползват.

Въпросът за средствата е сложен. Комитетът за култура се свива доста.

СТЕФАН ДАНАИЛОВ:

Подмяната не може да стане постепенно, защото всеки момент се очаква поскъпване на квадратен метър – ще стане 250 лева квадратен метър и тогава никога няма да можем да ги подменим. Сега ходят работници и живеят там при много лоши условия. Всички намериха начин да си подмянат бунгалата. Ако намалим бунгалата с едно веднага ще икономисаме три хиляди лева.

КИРИЛ НЕДЕЛЧЕВ:

Сега е най-удобният момент за подмяна на бунгалата, тъй като няма да има нова постановка и хората ще бъдат свободни и ще изпратим повече хора там.

ПРЕДС. ДИКО ФУЧЕДЖИЕВ:

В заключение трябва да кажа, че този въпрос трябва да се решава без отлагане. Другарите Милев, Григоров и Драгнев от ръководството на театъра и Николина Лекова и Стефан Данаилов от обществените организации да си оказват пълно взаимодействие по изясняване на въпросите. За разрешение ще говорим с др. Любомир Кабакчиев.

З А К Р И В А Н Е

ПРЕДС. ДИКО ФУЧЕДЖИЕВ:

Другари, поради изчерпване на дневния ред закривам обединения Художествен и Дирекционен съвети!

/Край 14 ч и 20 мин./

Стенографф:

Райн
Т. 44 40 89

ДИРЕКТОР:

И. Свир